

У зв'язку з викладеним виникають наступні проблемні питання:

– за якою процедурою реєструвати (Закон України «Про запобігання корупції» чи Закон України «Про звернення громадян») неанонімні повідомлення про корупційні правопорушення, коли недостатньо інформації про суб'єкта, який надає інформацію, та визначити його статус – він є викривачем або ні;

– за якою процедурою реєструвати (Закон України «Про запобігання корупції» и Закон України «Про звернення громадян») анонімні повідомлення про корупційні правопорушення, коли невідомий суб'єкт, який надає інформацію;

Таким чином, повідомлення особи, яка не являється викривачем, розглядаються в порядку Закону України «Про звернення громадян» з відповідними правовими та організаційно-управлінськими наслідками.

Список використаних джерел

1. Про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» щодо викривачів корупції: Закон України від 17 жовтня 2019 р. № 198-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 50. Ст. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/198-20#n32>.

2. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII. *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 49. Ст. 2056. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.

3. Про звернення громадян: Закон України від 02 жовтня 1996 р. № 393/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 47. Ст. 256. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-вр>.

4. Кодекс України про адміністративні правопорушення : прийнятий 7 грудня 1984 р. *Відомості Верховної Ради Української РСР*. 1984. додаток до № 51. Ст. 1122. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

Сухачов Олексій Олександрович,
в.о. директора Державного бюро
розслідувань, доктор юридичних наук;
Тарасюк Анатолій Васильович,
керівник управління Державного бюро
розслідувань, кандидат юридичних наук

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

Впродовж тривалого часу корупція залишається однією з найбільш актуальних проблем України і є темою круглих столів, дебатів як для української, так і для міжнародної спільноти. Очевидні проблеми викликані високим рівнем хабарництва та зловживання. Відбувається руйнація системи цінностей суспільства, тотальна недовіра до органів державної влади, що призводить до негативних наслідків, збільшуючи нерівність та уповільнюючи зростання доходів населення. Реформування правоохоронних органів України, створення нових правозастосовних підрозділів, удосконалення існуючої нормативно-

правової бази у сфері протидії корупції, вкотре підтверджує, що боротьба з корупцією є глобальною проблемою, яку неможливо вирішити на рівні окремої держави, правоохоронного органу чи нормативно-правового акту. Виклики і загрози, які йдуть від корупційної злочинності, можна усунути лише тоді, коли правоохоронні органи будуть виявляти належну самоорганізованість, організаційну гнучкість, достатню ефективність, скоординованість, винахідливість, наступальність і додержання принципу розподілу функцій та відповідальності, тільки тоді правоохоронці зможуть володіти такою ж мобільністю й діяти так само ефективно, як і самі злочинці. Можна з повною відповідальністю стверджувати, що, незважаючи на колосальні зусилля міжнародної спільноти, такої організаційної керуючої моделі світ ще не має. У зв'язку з цим, ця обставина є провідним негативним чинником, який забезпечує високу ефективність і виживання організованої корупційної злочинності [1, с. 184].

Питанням протидії корупції у різні часи було присвячено велику кількість наукових праць, зокрема таких правознавців, як Л. І. Аркуша, Л. В. Багрий-Шахматов, В. І. Борисов, А. М. Бойко, О. Ю. Бусол, В. В. Василевич, В. М. Гарашук, В. В. Голіна, Б. М. Головкін, В. К. Гришук, Н. О. Гуторова, І. М. Даньшин, О. О. Дудоров, О. М. Джужа, В. М. Дрьомін, С. А. Задорожний, З. А. Загиней, А. П. Закалюк, А. Ф. Зелінський, О. Г. Кальман, О. О. Кваша, В. М. Киричко, М. Г. Колодяжний, О. М. Костенко, О. Г. Кулик, І. В. Кушнар'ов, О. М. Лозинський, І. Є. Мезенцева, М. І. Мельник, Д. Г. Михайленко, А. А. Музика, Є. В. Невмержицький, В. О. Навроцький, Д. О. Олійник, А. В. Савченко, Є. Д. Скулиш, Є. Л. Стрельцов, В. Я. Тацій, В. О. Туляков, П. Л. Фріс, М. І. Хавронюк, В. І. Шакун, О. В. Шевченко, О. Ю. Шостко, Н. М. Ярмиш та інші.

Наукові праці вказаних вчених є вагомим внеском в осмислення явища корупції і напрацювання заходів протидії їй.

Прийнята у 2014 році політична частина угоди між Україною та ЄС, нові підходи до боротьби з корупційною злочинністю і у міжнародному, і у національному масштабах, дають підстави для змін організаційної структури управління боротьбою з корупційною злочинністю за кращими європейськими практиками. Провідним принципом може стати лише принцип координації, завдяки якому на сьогодні боротьба з транснаціональною корупційною злочинністю має бути скоординованою в межах певної системи [2].

Зважаючи на те, що корупційна злочинність є складним механізмом, боротьба з нею буде ефективною лише тоді, коли існуватимуть умови формування відповідної системи комплексних заходів (економічних, соціальних, правових, організаційних та ін.), які будуть спрямовані на блокування, нейтралізацію цих небезпечних явищ на засадах здійснення спеціальної правоохоронної діяльності. Головним центром такої діяльності має стати правоохоронна структура, яка здатна оперативно та ефективно реагувати на виклики і загрози, які існують з боку корупційної злочинності, зокрема на транснаціональному рівні. Зазначені обставини та реалії сьогодення

вимагають трансформації організаційної моделі існуючих правоохоронних органів, з метою напрацювання нових підходів у роботі правозастосовних підрозділів, які, відповідно до національного законодавства, наділені повноваженнями боротьби з організованою злочинністю та корупцією на засадах врахування кращих зразків такої організації, які вже довели свою ефективність, а також у напрямі удосконалення та підвищення професіоналізму й відповідальності практичних співробітників, які задіяні в боротьбі зі злочинністю [3, с. 110–111].

В Україні корупційна злочинність вже набула ознак міжнародної та поширює свій вплив і на фінансово-кредитну й банківську системи, і на сферу зовнішньоекономічної діяльності – відмивання грошових коштів та вкладання їх у нерухомість, цінні папери, валюту, коштовності, вивіз стратегічної та інших видів сировини й матеріалів, фінансування комерційної діяльності тощо. Також посилились процеси відмивання грошей шляхом вкладання їх у легальну економіку або вивозу за межі держави.

Сьогодні, в умовах реформування економічної і політичної систем суспільства та формування правової держави все більшою актуальністю набуває боротьба з корупційною злочинністю, яка завдає значної шкоди суспільству та державі, негативно впливає на стан економіки, дестабілізує фінансово-кредитну систему, ускладнює криміногенну ситуацію. У даний час ці негативні критерії стали одним із чинників, які загрожують національній безпеці України.

На сьогодні Україна як центральноєвропейська держава, яка посідає важливе геополітичне становище, перебуває в епіцентрі інтересів міжнародних організованих злочинних угруповань. Зарубіжні злочинні угруповання намагаються розширити сфери свого впливу за рахунок проникнення до нашої країни шляхом використання набутого кримінального досвіду, валютних коштів, сучасного технічного забезпечення, апробації нових способів учинення кримінальних правопорушень і захисту своєї злочинної діяльності. Загалом організована злочинність на сьогодні вимиває величезні кошти з України, що, зі свого боку, посилює її стійкий розвиток.

Із наведеного свідчить, що корупційна злочинність є однією з найгостріших соціально-економічних проблем не лише українського суспільства, а й більшості сучасних країн світу. Це суспільно небезпечне явище перебуває у центрі уваги політиків, правоохоронців, засобів масової інформації та населення. Високий рівень корупційної злочинності в Україні завдає значної шкоди суспільству і державі. Такий стан речей перш за все призводить до падіння авторитету органів державної влади всіх рівнів, яке має своїми наслідками зменшення ефективності управління, зниження дисципліни в усіх сферах суспільного життя. Також корупція в правоохоронній сфері зменшує дієвість боротьби зі злочинністю, тим самим сприяє погіршенню кримінальної ситуації в країні. Як слушно звертають увагу зарубіжні урядовці та бізнесмени, саме поширення корупційної злочинності є однією з основних перешкод для розвитку нормальних

економічних відносин України з іншими державами, причиною їх небажання вкладати значні інвестиції у вітчизняну економіку. Зазначене свідчить, що пошук ефективних шляхів протидії корупційній злочинності в Україні було і залишається актуальним завданням для нашого суспільства [4, с. 414].

Державне бюро розслідувань (ДБР) – правоохоронний орган, на створення якого Україна чекала понад 20 років. З початку роботи функції досудового розслідування перейшли від прокуратури до ДБР, а за прокуратурою залишилися функції процесуального керівництва та нагляду за досудовим розслідуванням. Такий підхід є стандартом неупередженого та об'єктивного розслідування. У підслідності ДБР – найвищі посадові особи, судді, працівники правоохоронних органів, військові злочини. В більшості випадків, це люди, які мають можливість впливати на перебіг кримінального провадження чи уникати покарання.

За 30 днів жовтня слідчі ДБР затримали та повідомили про підозру 46 особам у рамках кримінальних проваджень за фактами корупції та вчинення економічних злочинів. Направлено до суду обвинувальних актів – 48. Затримані у жовтні 2020 року корупціонери вимагали та одержали неправомірну вигоду на загальну суму – 175 800 доларів США та 906 400 грн. Повідомлено про підозру корупціонерам за завдання збитків економічним інтересам держави на загальну суму – 2,4 млрд.грн.

Отже, основною метою державної політики у сфері протидії корупційній злочинності має стати створення ефективної системи запобігання і протидії цим явищам, виявлення і подолання їх соціальних передумов та наслідків, викриття корупційних правопорушень, обов'язкового притягнення винних до відповідальності. Успішна протидія корупційній злочинності можлива за умови наявності належного законодавства, ефективного його застосування компетентними органами державної влади і координованості, поінформованості громадськості про здійснення заходів із запобігання і протидії корупційній злочинності, взаємодії інститутів громадянського суспільства з органами державної влади у сфері формування та реалізації державної антикорупційної політики, підтримки антикорупційних заходів громадянським суспільством.

Список використаних джерел

1. Луценко Ю. В. Поширення організованої злочинності та корупції в Україні: окремі теоретико-правові проблеми. Реалізація державної антикорупційної політики в міжнародному вимірі : зб. тез Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 12 груд. 2019 р.) Київ : у 2 ч., Ч. 2. С. 184–187.
2. Жаровська Г. П. Організаційні аспекти протидії транснаціональній організованій злочинності в Україні. *Актуальні проблеми держави і права*. URL: <http://www.apdp.in.ua/v73/74.pdf>.
3. Луценко Ю. В. Участь спеціальних служб іноземних держав у протидії організованій злочинності та корупції на прикладі Італійської Республіки. *Наше право*. 2017. № 4. С. 110–116.

4. Кулик О. Г. Антикорупційна стратегія протидії корупційній злочинності в Україні: науковий погляд сучасника. *Часопис Київського університету права*. 2015. №3. С. 414–416.
5. Шевченко О. В. Основні принципи протидії корупції. *Вісник Вищої ради юстиції*. 2011. № 1 (5). С. 129–133.
6. Зубкова Л. А. Сучасний стан і проблеми запобігання корупції в Україні. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2017. № 3 (104). С. 34–45.
7. Про запобігання корупції : Закон України від 04.10.2014 р. № 1700-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 49. Ст. 2056.
8. Аналітична доповідь до щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2018 році». URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/3143/>.
9. Бусол О. Ю. Протидія корупційній злочинності в Україні у сучасний період : монографія. К. : Ін Юре. 2014. 564 с.
10. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки : Закон України від 14.10.2014 № 1699-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 46. Ст. 2047.
11. Про Антикорупційну стратегію на 2018–2020 роки : проект Закону України. URL:http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64035.

Тимошенко Віра Іванівна,

головний науковий співробітник відділу організації наукової діяльності та захисту прав інтелектуальної власності Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор

СІНГАПУРСЬКИЙ ДОСВІД БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ ЯК ОРІЄНТИР ДЛЯ УКРАЇНИ

Жодна країна світу не позбавлена тих чи інших проявів корупції. Незалежно від політичних, економічних, соціокультурних особливостей кожної країни, корупція деформує політичну систему, деморалізує державних службовців та ускладнює функціонування державного апарату, уповільнює економічні процеси, негативно впливає на правосвідомість населення, на міжнародній арені завдає шкоди співробітництву держав у різних сферах. Усвідомлення цих загроз змушує світову спільноту загалом і кожну державу окремо підвищувати активність щодо протидії корупції. Показовим у цьому плані є приклад Сінгапуру.

Республіка Сінгапур – місто-держав, що розташована на островах Південно-Східної Азії. Її площа складає 725, 7 км², населення більше 5,781 110 чоловік (дані 2019 р.). У 1867–1958 рр. Сінгапур був колонією Британської імперії, а з 1959 р. став самоврядною державою у її складі. У 1963 р. в результаті референдуму Сінгапур увійшов до